

## СИЛАБУС

### «ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ»

(назва навчальної дисципліни)

#### Викладач

Матюшенко Ігор Юрійович

докт. екон. наук, професор

е-пошта: imatyushenko@karazin.ua

телефон: (057) 705-10-59

часи роботи: 9<sup>00</sup> – 17<sup>00</sup>

#### Академічний період

1 семестр 2020/2021 н.р.

#### Академічні години

дні тижня

час проведення за розкладом

#### Місце проведення

ауд. 264, майдан Свободи, 6, м. Харків

#### Навчальне навантаження

4 кредита ЄКТС, 120 годин

**Пререквізити:** вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів з теорії міжнародних відносин, міжнародного публічного права, міжнародних відносин та світової політики.

**Постреквізити:** Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні дисциплін «Сучасні тенденції розвитку світової політики», «Глобалізація та міжнародна інтеграція», «Моделювання та прогнозування в міжнародних відносинах», «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики».

**Призначення навчальної дисципліни:** Дисципліна призначена для магістрів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Вивчення дисципліни «Політика європейської та євроатлантичної інтеграції» спрямоване на здобуття знань з європейського та євроатлантичного інтеграційного процесу, що перетворив країни ЄС у значну політичну, економічну та військову силу, усвідомлення об'єктивності реалізації євроінтеграційного курсу України з урахуванням сучасних геополітичних процесів.

**Здобувачі повинні набути такі компетентності.**

#### Загальні:

**ЗК1.** Знання та розуміння предметної області спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та професійної діяльності за фахом

**ЗК2.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

**ЗК4.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності.

**ЗК5.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

#### Спеціальні:

**СК1.** Поглиблені знання про природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

**СК2.** Поглиблені знання про природу та джерела зовнішньої політики, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики.

**СК3.** Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, суспільному, культурному та інформаційному.

**СК4.** Здатність виробляти підходи до розв'язання проблем і завдань у сфері міжнародних відносин, міжнародної та національної безпеки, зовнішньої політики, організовувати та

здійснювати наукові дослідження проблем міжнародних відносин, визначати наукові проблеми, готувати наукові доповіді, здійснювати їх публічну апробацію.

**СК5.** Здатність провадити прикладні аналітичні розробки проблем міжнародних відносин та світової політики, фахово готувати аналітичні матеріали та довідки, працювати з дипломатичними та міжнародними документами.

**СК7.** Розуміння особливостей розвитку країн та регіонів світу, сутності процесів глобалізації, сучасних глобальних та регіональних процесів, включаючи процеси європейської та євроатлантичної інтеграції.

**СК12.** Здатність визначати особливості, характер та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

### **Цілі курсу:**

**РН1.** Демонструвати фундаментальні знання, набуті у процесі навчання, щодо природи, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики;

**РН2.** Демонструвати розуміння сутності процесів глобалізації та аналізувати їх вплив на міжнародні відносини;

**РН4.** Демонструвати поглиблені знання проблем міжнародної та національної безпеки, міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів, підходів, способів та механізмів забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав;

**РН5.** Демонструвати знання про природу міжнародних комунікацій, проблеми розвитку держав та міжнародних регіонів у глобальному, регіональному та локальному контекстах. (визначено університетом);

**РН9.** Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав;

**РН14.** Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин та світової політики;

**РН17.** проводити підготовку, розробку та реалізацію проектів прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішнього та світового регіонознавства;

**РН21.** Організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин та зовнішньої політики;

**РН22.** Брати участь у фахових дискусіях із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, поважати опонентів і їхню точку зору;

**РН23.** Доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань міжнародних відносин.

### **Інформаційні ресурси:**

#### Необхідні:

1. Беренда С. В. Еволюція економічної інтеграції в країнах Європи : монографія. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 168 с.
2. Волес В., Волес Г. Творення політики в Європейському Союзі // Пер. з англ. Р. Ткачук. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. – 871 с.
3. Грущинська Н. М. Теоретичні основи європейської економічної інтеграції України : монографія [Текст] / Н. М. Грущинська. – К. : Видавець Корбуш, 2008. – 232 с.
4. Горюнова Є. О. Євроінтеграція : навч. посіб. – К. : Академвидав, 2013. – 224 с.
5. Європейська інтеграція : навч. посібн. / за ред. М. І. Макаренка, Л. І. Хомутенко. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 344 с.
6. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. – К. : К.І.С., 2006. – 140 с.
7. Європейська та євроатлантична інтеграція : навч. посіб. / [О. В. Баула та ін. ; наук. ред. Лютак О. М.] ; Луц. нац. техн. ун-т. - Луцьк : РВВ Луц. НТУ, 2016. – 326 с.
8. Євроатлантичне співробітництво та міжнародні організації [Текст] : навч. посіб. / [Деменко О. Ф. та ін.] ; під заг. ред. канд. іст. наук, доц. Пошедіна О. І. ; Нац. ун-т оборони України, Каф. міжнар. відносин. - К. : НУОУ, 2011. - 296 с.

9. Євроатлантичне співробітництво та європейська інтеграція України : навч. посіб. / [Деменко О. Ф. та ін.] ; під заг. ред. канд. політ. наук, доц. Деменка О. Ф. ; Нац. ун-т оборони України, Каф. міжнар. відносин. - К. : НУОУ, 2011. - 466 с.
10. Євроатлантична інтеграція в умовах глобального врядування [Текст] : навч. посіб. / [І. А. Грицяк та ін. ; за заг. ред. І. А. Грицяка] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. організації фундам. та приклад. дослідж., Каф. європ. інтеграції. - Київ : НАДУ, 2011. - 42 с.
11. Казімір Р. Історія Європейської Інтеграції : Від декларації Шумана до розширення на Схід / Роберт Казімір; пер. з англ. Ігор Андрейко, Андрій Максимук. – Перемишль: Парламент Молоді, 2003. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.youth.crimeastar.net/.../index5.html>
12. Клинова-Дацюк Г. Д. Україна та інтеграційні процеси в сучасній Європі : навч. посіб. – Рівне : НУВГП, 2012. – 189 с.
13. Матюшенко І. Ю., Беренда С. В., Рєзніков В. В. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навч. посібн. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 504 с.
14. Мільська М.П., Антонюк Н. В. Основи європейської інтеграції : підручник. К.: Центр учбової літератури, 2015. – 320 с.
15. Mitrany D. The functional theory of politics/ David Mitrany / Published on behalf of] London School of Economics & Political Science [by] M. Robertson, 1975. – 294 p.
16. Monnet J. A ferment of change. *Journal of Common Market Studies*. Vol. 1: 1963, pp. 204–211.
17. Мусис Н. Все про спільні політики Європейського Союзу // Пер. з англ. – К. : К. І.С., 2005. – 466 с.
18. Основні елементи Договору про реформу ЄС [Електронний ресурс] // Міністерство закордонних справ України : офіц. сайт. – Режим доступу : <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/19082.htm>
19. Переформатування європейської інтеграції: можливості і ризики для асоціації Україна-ЄС / В.Сіденко (керівник проекту) та ін. – Київ: Заповіт, 2018. – 214 с.
20. Pelkmans J. European integration : Methods and economic analysis / Pelkmans Jaques. – Third edition. – Edinbrough Gate : Pearson Education Limited, 2006. – 480 p.
21. Повідомлення Європейської Комісії. «Європа 2020». Стратегія для розумного, сталого та всеохоплюючого зростання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/file/31493>
22. Поглиблення відносин між ЄС та Україною. Що, чому і як? : посібник / за ред. М. Емерсона, В. Мовчан // Центр європейських політичних досліджень (CEPS); Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. – К. : ІЕП, 2016. – 256 с.
23. Практикум з проведення тренінгів з європейської інтеграції / за ред. В. І. Чужикова. – К. : КНЕУ, 2014. – 224 с.
24. Регіональні стратегії США і Європи: зовнішньополітичний і безпековий вимір: монографія / Головченко В. І., Копійка В. В., Макаренко Є. А. та ін. – К. : Центр вільної преси, 2016. – 528 с.
25. Рєзніков В. В. Формування комплексного підходу щодо вдосконалення державного регулювання механізму міжнародної інтеграції України : монографія – Х. : Екограф, 2011. – 168 с.
26. Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем : навч. посіб. / [К. І. Грищенко та ін.] ; за концепцією та наук. ред. проф. Л. Д. Чекаленко ; Дип. акад. України при М-ві закордон. справ України. - К. : Дип. акад. України при МЗС України, 2013. – 624 с.
27. Towards the Enlarged Union : Strategy Paper and Report of the European Commission on the progress towards accession by each of the candidate countries / Commission of the European communities. – Brussels, 2002. – 105 p.
28. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998\\_012](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_012)
29. Фонтейн П. Європа у 12 уроках : пер. з фр. – К. : Компанія ЛІК, 2005. – 56 с.

30. Яковлюк І. В. Правові основи інтеграції до ЄС: загальнотеоретичний аналіз : монографія . Х. : Право, 2013. – 760 с.

Додаткові:

1. Міжнародні відносини і євроатлантична інтеграція України : підруч. / В. І. Абрамов [та ін.] ; заг. ред. О. І. Пошедін ; Національна академія оборони України. Кафедра міжнародних відносин. - 2-ге вид., доп. та випр. – К. : НАОУ, 2009. – 276 с.
2. Євроатлантична інтеграція України : навч. посібник для студ. спец. "Історія", "Політологія", "Журналістика" та "Міжнародні відносини" / О. В. Крапівін, І. Я. Тодоров; Донецький національний ун-т, Науково-інформаційний центр міжнародної безпеки та євроатлантичної співпраці. – Донецьк : Вебер (Донецька філія), 2008. – 328 с.
3. Міжнародні відносини і євроатлантичне майбутнє України : підручник / В. В. Балабін [та ін.] ; заг. ред. В. В. Балабін ; Військовий ін-т Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка. - К. : Інфодрук, 2008. – 358 с.
4. Державне управління в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції України: історія, теорія, методологія (моніторинг наукових досліджень і розробок) : навч. посібник / В. Д. Бондаренко [та ін.] ; Національна академія управління при Президентові України, Закарпатський держ. ун-т. - Ужгород : Ліра, 2007. – 344 с. – (Серія "Євроінтеграція : український вимір" ; вип. 2).
5. Положення угоди про асоціацію між Україною та ЄС щодо зони вільної торгівлі [Електронний ресурс]: – Режим доступу : [http://www.kyivobl.gov.ua/polozhennja\\_ugodi\\_pro\\_asotsiatsiju\\_mizh\\_ukrajinoju\\_ta\\_jes\\_schodo\\_zoni\\_vilnoji\\_torgivli](http://www.kyivobl.gov.ua/polozhennja_ugodi_pro_asotsiatsiju_mizh_ukrajinoju_ta_jes_schodo_zoni_vilnoji_torgivli).
6. Рамкова програма ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ceasc-bw.com/products/gorizont-2020/>
7. Пріоритети програми Горизонт 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.fp7-ncp.kiev.ua/assets/Horizont\\_2020/HORIZON2020priorities.pdf](http://www.fp7-ncp.kiev.ua/assets/Horizont_2020/HORIZON2020priorities.pdf)
8. Біла книга Європейської Комісії – Транспорт. План розвитку Єдиного європейського транспортного простору – На шляху до конкурентоспроможності та ресурсоефективності транспортної системи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.transport-ukraine.eu/sites/default/files/white\\_book\\_transport\\_2050\\_ukr\\_0.pdf](http://www.transport-ukraine.eu/sites/default/files/white_book_transport_2050_ukr_0.pdf)
9. Основні пріоритети Спільної аграрної політики (САП) країн ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.amdi.org.ua/uk/home/amdi-news/21-news/300-the-main-priorities-of-the-common-agricultural-policy-cap-of-the-eu.html>
10. Іщук С. І. Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика: підручник [Текст] / С. І. Іщук, О. В. Гладкий – К. : Знання, 2013. – 447 с.
11. Європейський Союз : Консолідовані договори [Текст]. – К. : Port-Royal, 1999. – 207 с.
12. Рудік О. М. Вироблення політики та ухвалення рішень в ЄС / EU Policymaking and Decision-making : навч. посіб. [Текст] / О. М. Рудік ; за заг. ред. М. Бойцуна, Я. Мудрого. – К. : Міленіум, 2009. – 278 с.
13. Правова та інституційна основи Європейського Союзу : підруч. [Текст] / А. І. Грицяк, В. В. Говоруха, В. Ю. Стрельцов. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2009. – 620 с.
14. Regions and local development. European Commission – 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ec.europa.eu/policies>
15. Федонюк С. В. Європейська інтеграція : навч. посіб. [Текст] / С. В. Федонюк – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – 760 с.
16. Сергеева Н. Стратегія–2020. Торопись не спеша / Н. Сергеева [Електронний ресурс]. – ИноСМИ.ru, 2010. – Режим доступу: <http://inosmi.ru/europe> [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://znc.com.ua/ukr/publ/book/book-mikula-2003/book-mikula-2003-p042-055.pdf>
17. Practical Guide to Cross-border Cooperation. European Commission. Third Edition [Текст]. – 2000. – 216 p.
18. Саліхова О. Б. Високотехнологічні виробництва: від методології оцінки до піднесення в Україні: монографія / О. Б. Саліхова ; НАН України, Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2012. – 624с.

19. Оцінка наслідків членства України у Світовій організації торгівлі : монографія [Текст] / за заг. ред. проф. М. О. Кизима, проф. І. Ю. Матюшенко. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2014. – 212 с.
20. Кизим М. О. Промислова політика та кластеризація економіки України : монографія [Текст] / М. О. Кизим. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. – 304 с.
21. Європейська енергетична хартія від 17.12.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.pavlodar.com/zakon/?dok=01214>.
22. Договір до Енергетичної Хартії та Заключний акт до неї [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995\\_056](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_056).
23. Заключний документ Гаазької конференції з Європейської енергетичної хартії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995\\_061](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_061).
24. Про ратифікацію Договору до Енергетичної Хартії та Протоколу до Енергетичної Хартії з питань енергетичної ефективності і суміжних екологічних аспектів : Закон України 06.02.1998 № 89/98-вр [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [zakon4.rada.gov.ua/laws/show/89/98-вр](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/89/98-вр)
25. <http://comeuroint.rada.gov.ua/> - Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції з ЄС
26. Офіс Віце прем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. URL: [https://www.facebook.com/UA.EU.NATO/?\\_\\_tn\\_\\_=kC-R&eid=ARBqBBsxTnAr0VR\\_gz2k-TNIGj\\_Dt-TN6J5JVEEqMPRvQKmv39abu7-1u3zSZ-C8WHQ8ycTcrrchHbxq&hc\\_ref=ARQwge65k6rI4zJi6sE2\\_3eEv9zgmUsKNyGgmXOL-kRObTNKfqORsmIKUVMiAGpOJu4&fref=nf](https://www.facebook.com/UA.EU.NATO/?__tn__=kC-R&eid=ARBqBBsxTnAr0VR_gz2k-TNIGj_Dt-TN6J5JVEEqMPRvQKmv39abu7-1u3zSZ-C8WHQ8ycTcrrchHbxq&hc_ref=ARQwge65k6rI4zJi6sE2_3eEv9zgmUsKNyGgmXOL-kRObTNKfqORsmIKUVMiAGpOJu4&fref=nf)
27. Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції. URL: [https://www.facebook.com/goeei.ua/?\\_\\_tn\\_\\_=kCH-R&eid=ARDnX1-v8IHVgM3FjVJVfUrxUaqnxA44-i4HaazTF4KDQdhssL4h-2P64TZuLoUiipYEWtXpFAWhqeYR&hc\\_ref=ARQqkRS85IHP19jMwxtcqtKLw2GCenZCLUmU6pH7UA4QKigBIVQfscZmri36L433wNM&fref=nf](https://www.facebook.com/goeei.ua/?__tn__=kCH-R&eid=ARDnX1-v8IHVgM3FjVJVfUrxUaqnxA44-i4HaazTF4KDQdhssL4h-2P64TZuLoUiipYEWtXpFAWhqeYR&hc_ref=ARQqkRS85IHP19jMwxtcqtKLw2GCenZCLUmU6pH7UA4QKigBIVQfscZmri36L433wNM&fref=nf)
28. Євроінтеграційний портал України. URL: <http://eu-ua.org/novyny/>
29. Євроінтеграційний дайджест/ URL: <https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/FMfcgxwJXpLHxnxgkVzfQTMtJvDbvqzq>

### Політика курсу

При вивченні дисципліни «Політика європейської та євроатлантичної інтеграції» навчальним планом передбачено 16 год. лекційних занять, 14 год. практичних занять, 90 год. самостійної роботи здобувача.

Беруться до уваги такі показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів вищої освіти:

- обов'язкове відвідувати занять. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету);
- участь в активних формах навчання на практичних заняттях;
- відповіді на питання плану практичного заняття під час заняття;
- доповіді з проблемних питань практичного заняття;
- розробка тематичних презентацій;
- участь у роботі наукового гуртка: публікація тез доповідей та участь у конференціях, написання наукових статей, есе, рефератів;
- відпрацювання тем пропущених практичних занять.

При вивченні дисципліни «Політика європейської та євроатлантичної інтеграції» необхідно спиратися на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії.

#### Неприпустимо:

- пропущення занять без поважних причин;
- запізнення на заняття без поважних причин;
- порушення дисципліни на заняттях (здобувач покидає аудиторію та отримує 0 балів);

- не своєчасне виконання завдань. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку;
- списування при складанні заліку (здобувач отримує 0 балів). Якщо з поважних причин здобувач був відсутній під час проведення контрольного заходу, то йому надається можливість пройти його в додатково призначений викладачем час, в інших випадках здобувач отримує «0» балів.

Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної поведінки та етики.

#### **Кодекс академічної доброчесності.**

Порушення Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності ХНУ імені В.Н.Каразіна означає, що вся робота на екзаменах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи здобувачі можуть консультуватися з викладачами та з іншими здобувачами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими здобувачами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Moodle (<https://dist.karazin.ua/moodle>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

**Протоколи комунікації.** Основними каналами комунікації зі студентами є сайт факультету, університетська освітня платформа Moodle, де розміщені основні навчально-методичні матеріали дисципліни. Консультації з дисципліни проводяться згідно визначеного графіка. Для обміну електронними листами може бути використана електронна скринька викладача.

**Форми контролю та критерії оцінювання.** При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий форми контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

**Поточний контроль** (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях та практичних заняттях, у формі виступів студентів з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

*Сума балів за виконання завдання на практичному занятті складає:*

Тема 1 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 3 бали.

Тема 2 – 4 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 2 бали, виконання тестових завдань – 2 бали.

Тема 3 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, виконання тестових завдань – 2 бали,.

Тема 4 – 4 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 2 бали, виконання тестових завдань – 2 бали.

Тема 5 – 4 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 2 бали, виконання тестових завдань – 2 бали.

Тема 6 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 3 бали.

Тема 7 – 4 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 2 бали, виконання тестових завдань – 2 бали.

Тема 8 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, виконання тестових завдань – 2 бали.

**Поточний контроль** самостійної роботи здобувачів проводиться у формі підготовки відповідей за навчальними питаннями тем дисципліни, підготовки презентацій доповідей за темами курсу.

*Сума балів за виконання завдань для самостійної роботи складає:*

Тема 1 – 4 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 2 бали.

Тема 2 – 4 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання індивідуальних презентацій доповідей – 2 бали.

Тема 3 – 4 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали, виконання індивідуальних презентацій доповідей – 2 бали.

Тема 4 – 4 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 2 бали;

Тема 5 – 4 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 2 бали.

Тема 6 – 4 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 2 бали.

Тема 7 – 4 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 2 бали;

Тема 8 – 4 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 2 бали; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 2 бали.

*Підсумковий семестровий контроль* з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться у письмовій формі у вигляді семестрового заліку. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.

*Схема нарахування балів*

| Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання |    |    |    |    |    |          |    | Екзамен | Сума |           |       |
|--------------------------------------------------------------|----|----|----|----|----|----------|----|---------|------|-----------|-------|
| Розділ 1                                                     |    |    |    |    |    | Розділ 2 |    |         |      | Інд.завд. | Разом |
| T1                                                           | T2 | T3 | T4 | T5 | T6 | T7       | T8 | -       | 60   | 40        | 100   |
| Поточний контроль                                            |    |    |    |    |    |          |    |         |      |           |       |
| 3                                                            | 4  | 3  | 4  | 4  | 3  | 4        | 3  |         |      |           |       |
| Самостійна робота                                            |    |    |    |    |    |          |    |         |      |           |       |
| 4                                                            | 4  | 4  | 4  | 4  | 4  | 4        | 4  |         |      |           |       |
| 7                                                            | 8  | 7  | 8  | 8  | 7  | 8        | 7  |         |      |           |       |

T1, T2 ... – теми розділів.

Загальна максимальна сума балів за поточний контроль складає **60** балів.

| Кількість балів | Критерії оцінювання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>45-60</b>    | Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал. |
| <b>31-44</b>    | Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного заняття, висока активність роботи                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|              | на занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>26-30</b> | Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених занять, виконання завдань до кожного практичного заняття, активна робота на заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>21-25</b> | Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених та практичних занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>16-20</b> | Несистематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.                                                                                         |
| <b>11-15</b> | Епізодичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу. |
| <b>6-10</b>  | Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>0-5</b>   | Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та практичних занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.                                                                                                                                                                       |

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться за екзаменаційними білетами. Кожен з білетів містить 3 теоретичні питання. Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована за перше теоретичне питання 10 балів, за друге та третє – 15 балів. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 120 хвилин

| <b>Кількість балів</b> | <b>Критерії оцінювання</b>                                                                                                                                                                                      |
|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 35-40                  | Здобувач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.  |
| 29-34                  | Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити. |
| 18-28                  | Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.                           |

|       |                                                                                                                                                                                                         |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 10-17 | Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно. |
| 0-9   | Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.                                |

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти залік в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожен вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі.

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожен вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Політика європейської та євроатлантичної інтеграції», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3863>

#### *Шкала оцінювання*

| Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру | Оцінка                              |
|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
|                                                                | для чотирирівневої шкали оцінювання |
| 90 – 100                                                       | відмінно                            |
| 70-89                                                          | добре                               |
| 50-69                                                          | задовільно                          |
| 1-49                                                           | незадовільно                        |

**КАЛЕНДАР КУРСУ**  
**«ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ»**

| № тижня<br>(дні тижня)               | Тема                                                                                                                                                    | Форми організації навчання            | Кількість годин | Завдання для самостійної роботи                                      |
|--------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|-----------------|----------------------------------------------------------------------|
| 1 семестр 2020/2021 навчального року |                                                                                                                                                         |                                       |                 |                                                                      |
| 1                                    | Тема 1 Політичний процес – маятник, що коливається.                                                                                                     | Лекційне заняття                      | 2               | Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка доповідей, презентації. |
| 3                                    | Тема 2. Теоретичні основи політики європейської та євроатлантичної інтеграції. Інституційна структура ЄС.                                               | Лекційне заняття<br>Практичне заняття | 2<br>2          | Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка доповідей, презентації. |
| 5                                    | Тема 3. Спільні політичні стратегії ЄС. Європейський ринок, економічний та валютний союз, політика у сфері конкуренції. Основні секторальні політики ЄС | Лекційне заняття<br>Практичне заняття | 2<br>2          | Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка доповідей, презентації. |
| 7                                    | Тема 4. Кризові процеси та сценарії подальшого розвитку ЄС, ключові аспекти реформування механізмів єврозони                                            | Лекційне заняття<br>Практичне заняття | 2<br>2          | Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка доповідей, презентації. |
| 9                                    | Тема 5. Спільна зовнішня та безпекова політика ЄС, її реформування в сучасних умовах                                                                    | Лекційне заняття<br>Практичне заняття | 2<br>2          | Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка доповідей, презентації. |
| 11                                   | Тема 6. Україна – НАТО                                                                                                                                  | Лекційне заняття<br>Практичне заняття | 2<br>2          | Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка доповідей, презентації. |
| 13                                   | Тема 7. Складові членства: яким буде шлях України до НАТО                                                                                               | Лекційне заняття<br>Практичне заняття | 2<br>2          | Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка доповідей, презентації. |
| 15                                   | Тема 8. Перспективи асоціації Україна-ЄС в умовах переформатування євроінтеграційних процесів                                                           | Лекційне заняття<br>Практичне заняття | 2<br>2          | Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка доповідей, презентації. |
| 17-20                                |                                                                                                                                                         | Залік                                 | 3               |                                                                      |
| 21-23                                | КАНІКУЛИ                                                                                                                                                |                                       |                 |                                                                      |